Többpilléres tehetséggondozás a Kolozsvári Magyar Diákszövetségnél

KISGYÖRGY RÉKA – RÉS KONRÁD GERGELY

„A tudás a létezés hatalma.
A közösség a létezés erkölce.”
Szimeonov Todor

A forradalom éveiben Kolozsváron is elindultak a diákszerveződések, 1990. január 25-én megalakult a Kolozsvári Magyar Diákszövetség a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán. A szervezet megalakulására szükség volt, ezt tanúsítja, hogy az alakuló ülésen részt vett több, mint 250 hallgató. Az első években a diákszövetség főként a magyar nyelvű oktatás újraindításáért küzdött. 1990. március 12–20. között a diákszervezet 700–800 hallgató békés ülősztrájkját hirdette meg a magyar nyelvű oktatás újraindításának megtagadása miatt, valamint a marosvásárhelyi orvostanhallgatók hasonló jellegű akciójának támogatásaként. Már a megalakulási évben elindult a működése a felvételi-információs irodának, amely a nyári és az őszi egyetemi vizsgaidőszakban biztosított szolgáltatásokat a magyar felvételizők számára.

A diákszövetség a szakosztályok általi felépítés kialakult struktúrájának köszönhetően a Kolozsváron tanuló hallgatók nagy százalékához eljut a szervezet tevékenysége. Az egyetemi karokon szerveződő szakosztályok tevékenysége többértű, fontos szerepet játszanak a hallgatók életében, számos szakmai rendezvényt szerveznek, amelyek specifikusan a hallgatók érdeklődési körére szabottak. A diákszövetségnek számos tehetséggondozási programja van, amelyek a szervezet éves tevékenységében kiemelt szerepet kapnak. Legnagyobb és legjelentősebb rendezvénye az Erdélyi

A KMDSZ feladataival kapcsolatos vélemények

I. ÁBRA: A KMDSZ feladataival kapcsolatos vélemények

Tudományos Diákköri Konferencia, de emellett Karrierirodát működtet, áthallgatásokat szervez, ösztöndíjakat közvetít.

Egy, a 2014. február–április közötti időszakban lezajlott online kérdőíves kutatást végeztünk, amelyet a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Szociológia Intézete tervezett meg és bonyolított le az Igen, tessék! mozgalommal és a Kolozsvári Magyar Diákszövetséggel együttműködésben (I. ábra).¹

Többek között arról kérdeztük az egyetemi hallgatókat, hogy mit tartanak a KMDSZ feladatának, és azokkal mennyire vannak megelégedve. A diáktudományosság ösztönzése (konferenciaszervezés) a megkérdezettek 97,1%-a szerint a KMDSZ feladata, és ennek megvalósításával 69,7% van megelégedve. A karrier-tanácsadást 89,4% tartja a KMDSZ feladatának, és ennek megvalósulásával 55,6% megelégedett. A diákok informálása ösztöndíjakról, képzésekről, gyakornoki programokról 98,1% szerint a KMDSZ feladata, ezt 68,9% szerint teljesíti. A kutatásból kitűnt, hogy a megkérdezettek 25,6%-a vesz részt az Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencián.

¹ Csata Zsombor: A KMDSZ és a kolozsvári magyar diákok. 2014.

Tehetséggondozási programok

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

Az Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia (ETDK) hatékony hídként tud szolgálni a romániai és magyarországi diáktudományos kapcsolatok felépítésében, hiszen mint első fordulós megméretési fórum egyszerre őrzi meg a romániai, a tanulmányi kötelezettségeket meghaladó tudományos és művészeti felsőoktatási diáktevékenység hagyományait és intézményi függetlenségét, és közben harmonikus módon bekapcsolja az ETDK-n szereplő legjobb munkákat a magyarországi Országos Tudományos Diákköri Konferenciák (OTDK) rendszerébe.

Az 1990-es évek második felétől az Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia (ETDK) különböző szekcióinak szervezését az OMDSZ tagszervezetei kezdték meg. Az Országos Magyar Diákszövetség (OMDSZ) a romániai magyar felsőoktatásban tanuló diákok egységes országos szervezete. Az OMDSZ munkáját nyolc, a felsőoktatási központok szerint szerveződő tagszervezetén keresztül végzi, melyek közül a legnagyobb a Kolozsvári Magyar Diákszövetség.

Az OMDSZ-es kezdő évek óta az ETDK szerkezete mára kialakult: évente szerveződik, öt szekcióban, a következőképpen: Kolozsváron a reál- és humántudományi szekció (főszervező a KMDSZ, a Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézettel és a Babeş–Bolyai Tudományegyetemmel társszervezésben), Marosvásárhelyen az általános orvostudomány, fogorvostudomány és gyógyszerészet szekció (főszervező az MMDSZ az Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemmel, a Studium Alapítvánnyal, az Erdélyi Múzeum-Egyesülettel és a Bod Péter Diakónia Központtal), Temesváron a műszaki tudományok szekció (főszervező a TMD), kezdetben Nagyváradon az agrártudományi szekció, ez később átkerült szintén Marosvásárhelyre, valamint Brassóban az erdészeti és faipari szekció (főszervező a BMD)².

1998-ban 6 szekcióval indult a tudományos konferencia, 2015-ben a szekciók száma már elérte 33-at is.

Az ábrából levonható a következtetés, hogy a 2014-es évben volt a legmagasabb a dolgozatszám (334), valamint ekkor az indult szekciók száma is a legmagasabb volt: 38. Ezek a számok a dolgozatokat jelzik, a résztvevők száma minden egyes évben magasabb, hiszen maximum 5 szerzője lehet egy dolgozatnak.

² Ez a szekció a 2000-es évek folyamán megszűnt.

Dolgozatstatisztika 1998–2015

2. ÁBRA: Az ETDK reál- és humán tudományi szekcióiban benevezett pályamunkák adatai

3. ÁBRA: Erdélyi résztvevők szekció és részvételi státus szerint a XXXII. OTDK-n

4. ÁBRA: Határon túli díjazott dolgozatok a XXXI. és XXXII. OTDK-n

Az ETDK évről évre történő erősödése következtében egyre több résztvevő jut ki az Országos Tudományos Diákköri Konferenciára is. 2005-ben 68 határon túli dolgozattal vettek részt, ez a szám növekedett 157-re.

Az OTDK határon túli részvételi aránya két évente növekedik. Erdélyből a XXXII. OTDK-n 227 résztvevő volt, amelyből 181 hallgató a kolozsvári ETDK-ról jutott tovább. A XXXII. OTDK-n számos szekcióban részt vettek szép számban a versenyző diákok mellett a megfigyelő diákok, tanárok és nem utolsósorban a zsűritagok.

A legkiemelkedőbb a FiFöMa szekció, amelyben 19 erdélyi dolgozatot mutatott be 23 előadó diák, ebben a szekcióban az erdélyi zsűritag is a legtöbb volt, szám szerint 28. Ez természetesen annak a hozadéka, hogy 2015-ben először volt OTDK szervezve Erdélyben, ennek lebonyolításában oroszánrészt vállalt a diákszövetség is.

Az elmúlt két OTDK-n milyen arányban voltak díjazottak a részvételhez viszonyítva? Elmondható, hogy a szám évről évre, ha kicsivel is, de növekedik. A harmadik ágon látható, hogy összességében a határon túli résztvevőkhöz viszonyítva az erdélyi hallgatók messzesemenően több díjat hoznak haza.

A romániai magyar felsőoktatásban a diákok kötelező tanulmányokon túlmutató, önkéntes kutatómunkáját az elmúlt két évtizedben számos kiváló tanár- és diákkezdeményezés ösztönözte. E tanár-diák tudományos együttműködésekkel kialakuló műhelyek idővel intézményesedtek, így kialakultak a magyarországi tudományos diákkörökhöz hasonló feladatokat ellátó szakkollégiumok vagy tudományos műhelyek. Az egyetemi háttérintézmények megjelenése egyes helyszíneken és tudományterületeken már lehetőséget adott e műhelyek összefogására és ezáltal a stabilitásuk erősítésére is.

A TDK egész éves folyamat, szervezési előkészítésével egy külön koordinátorcsapat foglalkozik (folyamatos konzultáció az egyetemekkel, a

szakkollégiumokkal, kutatói műhelyekkel) a tavasz folyamán számos tudományos rendezvényt szerveznek, amely elősegíti a diákok munkáját.

A konferenciát megelőzően számos előadás-sorozatot szervez a diákszövetség:

- ♦ Hogyan írjunk szakdolgozatot (tudományterületekre lebontva)
- ♦ Témavezetők és potenciális hallgatók találkozási fóruma
- ♦ Hivatkozások kezelése (tudományterületekre lebontva)
- ♦ Hogyan mutassuk be dolgozatunkat. A tökéletes prezentáció rejtelmek

ÁTHALLGATÁSOK

A KMDSZ őszi programjai közé tartozik a szegedi áthallgatás: a Babeş-Bolyai Tudományegyetem, a Kolozsvári Magyar Diákszövetség, valamint a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Hallgatói Önkormányzata évente meghirdeti a Kolozsvár–Szeged hallgatói csereprogramot. A tanulmányút során a hallgatóknak lehetőségük van bejárni a vendéglátó egyetem óráira, megismerkedni a fogadó intézményen folyó oktatással, a várossal és az ottani diákszervezet tevékenységével.

Az első cserekapcsolatot a Szegedi Történészhallgatók Egyesülete és a Kolozsvári Magyar Történészhallgatók Egyesülete szervezte 1996 őszén. Az első félévet követő komoly érdeklődésnek köszönhetően úgy döntöttek, hogy az áthallgatást hosszú távon is szeretnék folytatni. Ezt követően a cserekapcsolat szervezése szegedi oldalon az egyetemistákból álló Garabonciás Egyesület, kolozsvári oldalon pedig a KMDSZ (Kolozsvári Magyar Diákszövetség) hatáskörébe került.

A két egyetem közötti történelmi kapocs és a diákszervezetek jó viszonya évről évre biztosítja ennek a programnak a folytonosságát.

2012-től kezdődően a KMDSZ együttműködik a MVM Paksi Atomerőművel, amely minden év nyarán két csoportot fogad egy kéthetes tanulmányútra az erőműbe. Mindkét csoportba 6 főt Felvidékről és 6 főt az erdélyi, nappali tagozaton tanuló – diákigazolvánnyal rendelkező – magyar anyanyelvű, elsősorban műszaki szakirányon tanuló egyetemisták közül tudnak fogadni. Az MVM PA Zrt. ösztöndíjat biztosít a diákok számára, amely a szállást teljesen egészében, az étkezési és szabadidős programok költségét pedig nagy részben fedezi.

A szakmai program alatt a diákok megismerhetik az erőmű működését, kapcsolódó létesítményeit, illetve tapasztalatokat szerezhhetnek a saját – tanult – szakterületükön, ráadásul lehetőségük van szakmai kapcsolatok kialakítására.

KARRIERIRODA

A pályaválasztás és az a folyamat, amelyen keresztül egy fiatal felelős szakemberré válik, hosszú és összetett folyamat, amely végleges kihatással van a szakmai jövőjére. A pályaválasztásban, az egyetem utáni munkaerőpiacon való elhelyezkedésben jelentős szerepet kell vállalniuk a karrierirodáknak és tanácsadó központoknak.

Az európai színvonalhoz képest, sajnos, Románia le van maradva a karrierközpontok működésének tekintetében, számos egyetemenél működik ugyan ilyen jellegű központ, viszont azoknak kapacitása nem elégséges az egyetemi hallgatók összlétszámához mérten.

Az ANOSR tanulmánya³ alapján – melyben a romániai felsőoktatási állami intézményeket kérdezték a karrierirodák és tanácsadó központok működéséről – a következő eredmények olvashatók ki:

- ♦ a vizsgált 22 egyetemen 42 alkalmazott (átlagban 1,9 fő van, aki pszichológus (COR 263402), pszichiáter (COR 263403) vagy karrier-tanácsadó (COR 242306);
- ♦ a vizsgált egyetemek felében nincs egyetlen alkalmazott sem, akinek képzettsége lenne a pszichológiai tanácsadásban – Kolozsváron a Gheorghe Dima Zeneakadémia van ebben a helyzetben;
- ♦ országos szinten 1 tanácsadó- és karrierközpont-alkalmazott jut 8493 hallgatóra.

Ezek az adatok nem azt jelentik, hogy az egyetemek nagy részében a hallgatók nem részesülnek pályaválasztási tanácsadásban, hanem azt, hogy aki ezzel a feladatkörrel foglalkozik, annak e munka nem az elsődleges tevékenységi körébe tartozik. Legtöbb esetben a tanárok, kutatásvezetők vállalják fel ezt a szerepet önkéntesen és olykor nem is tudatosan.

Az erdélyi magyar egyetemisták helyzete a pályaválasztás terén is eltérő problémákat mutat, hiszen sok esetben a nyelvi korlátok akadályt képeznek a sikeres karrier kiépítésében. Ezért is fontos, hogy országszerte a magyar diákszervezetek karrierirodákat működtessenek.

A KMDSZ Karrieriroda fő tevékenysége:

- ♦ egyéni karriertanácsadás, életútmenedzsment,
- ♦ pályaorientációs tanácsadás,
- ♦ állásbörzék szervezése,
- ♦ elhelyezkedést segítő szolgáltatások biztosítása (önéletrajz-, motivációslevél-írás, önmenedzsment, álláskeresési technikák elsajátítása),

3 ANOSR-tanulmány: Serviciile de consiliere și orientare în carieră – Perspectiva studenților, 2014

- ♦ képzések, előadások és munkavállalási tréningek szervezése,
- ♦ cégbemutatók, munkahely-látogatások szervezése.

A karrierirodák fejlesztése prioritást élvez a diákszervezetek tevékenységében, viszont sajnos erdélyi viszonylatban nem támogatják elégségesen az ilyen jellegű irodák fenntartását.

Szakosztályok

A KMDSZ és szakosztályai, az egyetemi karokon belül működő diákszervezetek nagy hatást gyakorolnak a kolozsvári diákközösségre, ugyanakkor a diákokra egyénileg is, hisz évente több, mint hetven programjukkal a diákközösség megerősítését, a diákok igényeinek kielégítését szolgálják. Kari gólyabál és gólyatábor mellett előadásokat, konferenciákat, bulikat szerveznek, ahol az adott kar diákjai együtt lehetnek.

Összegzés

A Kolozsvári Magyar Diákszövetség ezen tehetséggondozási programokkal ivódott be elsősorban a kolozsvári közösség tudatába, de a TDK által országSZerte és az ország határain kívül is sikerül képviselnie a hallgatók érdekeit. A diákszövetség célja, hogy a hallgatók tudományos munkásságát ösztönözze, és folyamatos fejlődési lehetőséget biztosítson a számukra. A tehetséggondozás mellett a legfontosabb oktatási problémákkal is folyamatosan foglalkozik a diákszövetség, országos kezdeményezésekbe bekapcsolódva főként az oktatás finanszírozásának növelését tartja fontosnak. Ez számos problémát megoldana, többek között a bentlakáshelyeket, az ösztöndíjakat, valamint hisszük, hogy a félbehagyott tanulmányok számaránya is kevesebb lenne. A Karrieriroda és az ETDK rendszerének erősítésével szeretnénk elérni, hogy a cégekkel, a civil szférával, illetve az egyetemekkel intézményes kapcsolat jöjjön létre, amelyek nemcsak támogatást nyújthatnak, hanem szakmai gyakorlatokat is kínálhatnak a hallgatóknak.